

**МИНИСТРЕСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ
БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра политологии

МЕНЬКОВСКИЙ
Александр Евгеньевич

**ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ ПОЛИТИКА РЕСПУБЛИКИ
БЕЛАРУСЬ**

Дипломная работа

Научный руководитель:
доктор философских наук,
доцент
Круглова Галина
Анатольевна

Допущена к защите:

«___»_____ 2025 г.

Зав. кафедрой политологии

доктор политических наук, профессор Н. А. Антанович

Минск, 2025

ОГЛАВЛЕНИЕ

РЕФЕРАТ	3
РЭФЕРАТ	4
SUMMARY	5
ВВЕДЕНИЕ	Ошибка! Закладка не определена.6
ГЛАВА 1. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ ПОЛИТИКИ	Ошибка! Закладка не определена.8
1.1 Демографическая политика: понятие, структура, основные проблемы и динамика исследований.....	Ошибка! Закладка не определена.8
1.2 Основные направления демографической политики и взаимосвязь социально-экономическим развитием государства.....	Ошибка! Закладка не определена.13
1.3 Мировой опыт реализации демографической политики	Ошибка! Закладка не определена.21
ГЛАВА 2. АНАЛИЗ ДЕМОГРАФИЧЕСКОЙ ПОЛИТИКИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ	Ошибка! Закладка не определена.30
2.1 Нормативно-правовое обеспечение демографической политики Республики Беларусь	Ошибка! Закладка не определена.30
2.2 Национальная стратегия и региональные приоритеты в сфере демографической политики	Ошибка! Закладка не определена.32
2.3 Динамика демографических процессов и оптимизация внешних миграционных потоков в Беларуси	Ошибка! Закладка не определена.46
2.4 Место Беларуси в международных рейтингах по вопросам демографии	Ошибка! Закладка не определена.53
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	Ошибка! Закладка не определена.56
СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ	Ошибка! Закладка не определена.59

РЕФЕРАТ

Объем работы: 58 с., 2 табл., 1 схема, 2 графика, 69 источников.

Ключевые слова: РЕСПУБЛИКА БЕЛАРУСЬ, ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ ПОЛИТИКА, ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ, НОРМАТИВНО-ПРАВОВАЯ БАЗА, РОЖДАЕМОСТЬ, МИГРАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ, СМЕРТНОСТЬ, СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА.

Объект исследования: демографическая политика в Республике Беларусь.

Предмет исследования: стратегические направления и меры по обеспечению демографической безопасности Республики Беларусь.

Целью работы является анализ понятия демографической политики и показателей её оценки, а также выявление основных проблем развития в контексте демографической безопасности Республики Беларусь.

Методология исследования: при проведении исследования для достижения поставленной цели были использованы общенаучные логические методы познания: анализ, синтез, аналогия, дедукция, индукция, обобщение, также методы системного и сравнительного анализа. В перечень специальной методологии можно отнести: сравнительно-правовой, структурно-правовой, формально-юридический, социологический методы и др. Теоретико-методологическую основу составляют работы зарубежных и отечественных авторов.

Полученные результаты и их новизна: в процессе исследования изучены теоретические основы демографической политики, проведен сравнительный анализ в контексте мирового опыта реализации демографической политики, проанализированы демографическая политика Республики Беларусь и динамика демографических процессов, оказывающие влияние на демографическую безопасность Республики Беларусь. Предложены рекомендации по усовершенствованию демографической политики Республики Беларусь по различным направлениям её реализации.

Область возможного практического применения: результаты работы могут быть полезны для органов государственной власти при выработке и корректировке демографической политики, использованы студентами, политологами, социологами, экспертами по вопросам демографического развития и всеми, кто интересуется демографической ситуацией в Республике Беларусь. Эта работа может оказаться полезной для понимания развития демографической политики государства, ее особенностей и проблем, с которыми сталкивалась и сталкивается страна в современном мире.

РЭФЕРАТ

Аб'ём працы: 58 с. , 2 табл., 1 схема, 2 графіка, 69 крыніц.

Ключавыя словы: РЭСПУБЛІКА БЕЛАРУСЬ, ДЭМАГРАФІЧНАЯ ПАЛІТЫКА, ДЭМАГРАФІЧНАЯ БЯСПЕКА, НАРМАТЫЎНА-ПРАВАВАЯ БАЗА, НАРАДЖАЛЬНАСЦЬ, МІГРАЦЫЙНЫЯ ПРАЦЭСЫ, СМЯРОТНАСЦЬ, САЦЫЯЛЬНАЯ ПАЛІТЫКА.

Аб'ект даследавання: дэмаграфічная палітыка ў Рэспубліцы Беларусь.

Прадмет даследавання: стратэгічныя напрамкі і меры па забеспячэнню дэмаграфічнай бяспекі Рэспублікі Беларусь.

Мэтай працы з'яўляецца аналіз паняцця дэмаграфічнай палітыкі і паказчыкаў яе ацэнкі, а таксама выяўленне асноўных праблем развіцця ў кантэксце дэмаграфічнай бяспекі Рэспубліцы Беларусь.

Метадалогія даследавання: пры правядзенні даследавання для дасягнення пастаўленай мэты былі выкарыстаныя агульнанавуковыя лагічныя метады пазнання: аналіз, сінтэз, аналогія, дэдукцыя, індукцыя, абагульненне, таксама метады сістэмнага і параўнальнага аналізу. У пералік спецыяльнай метадалогіі можна аднесці: параўнальна-прававой, структурна-прававой, фармальна-юрыдычны, сацыялагічны метады і інш. Тэарэтыка-метадалагічную аснову складаюць працы замежных і айчынных аўтараў.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: у працэсе даследавання вывучаны тэарэтычныя асновы дэмаграфічнай палітыкі, праведзены параўнальны аналіз у кантэксце сусветнага вопыту рэалізацыі дэмаграфічнай палітыкі, прааналізаваны дэмаграфічная палітыка Рэспублікі Беларусь і дынаміка дэмаграфічных працэсаў, якія аказваюць уплыў на дэмаграфічную бяспеку Рэспублікі Беларусь. Прапанаваны рэкамендацыі па ўдасканаленні дэмаграфічнай палітыкі Рэспублікі Беларусь па розных напрамках яе рэалізацыі.

Вобласць магчымага практычнага прымянення: вынікі працы могуць быць карысныя для органаў дзяржаўнай улады пры выпрацоўцы і карэкціроўкі дэмаграфічнай палітыкі, выкарыстаны студэнтамі, палітолагамі, сацыёлагамі, экспертамі па пытаннях дэмаграфічнага развіцця і ўсімі, хто цікавіцца дэмаграфічнай сітуацыяй у Рэспубліцы Беларусь. Гэтая праца можа апынуцца карыснай для разумення развіцця дэмаграфічнай палітыкі дзяржавы, яе асаблівасцяў і праблем, з якімі сутыкалася і сутыкаецца краіна ў сучасным свеце.

SUMMARY

Degree paper: 58 pages, 2 tables, 1 scheme, 2 diagrams, 69 sources.

Key words: REPUBLIC OF BELARUS, DEMOGRAPHIC POLICY, DEMOGRAPHIC SECURITY, REGULATORY FRAMEWORK, BIRTH RATE, MIGRATION PROCESSES, MORTALITY, SOCIAL POLICY.

Object of research: demographic policy in the Republic of Belarus.

Subject of study: strategic directions and measures to ensure demographic security of the Republic of Belarus.

The purpose of the work is to analyze the concept of demographic policy and its assessment indicators, as well as to identify the main development problems in the context of demographic security in the Republic of Belarus.

Research methods: during the research, general scientific logical methods of cognition were used to achieve this goal: analysis, synthesis, analogy, deduction, induction, generalization, as well as methods of systematic and comparative analysis. The list of special methodology includes: comparative law, structural law, formal law, sociological methods, etc. The theoretical and methodological basis consists of the works of foreign and domestic authors.

Obtained results and their novelty: in the course of the research, the theoretical foundations of demographic policy were studied, a comparative analysis was carried out in the context of the world experience in implementing demographic policy, the demographic policy of the Republic of Belarus and the dynamics of demographic processes affecting the demographic security of the Republic of Belarus were analyzed. Recommendations on improving the demographic policy of the Republic of Belarus in various areas of its implementation are proposed.

Realm of the possible practical application: the results of the work can be useful for public authorities in the development and adjustment of demographic policy, used by students, political scientists, sociologists, experts on demographic development and anyone interested in the demographic situation in the Republic of Belarus. This work may be useful for understanding the development of the demographic policy of the state, its features and the problems that the country has faced and is facing in the modern world.